

The background of the image features the United Nations logo, which consists of a world map surrounded by a laurel wreath. The logo is rendered in a light blue color against a darker blue background.

KONVANSION KONT TORTIR

**ek Lezot Tretman
ou Pinision Kriel
Inimin ou Degradan**

**Finn adopte ek les ouver pou signatir,
ratifikasion ek adezion par Lasanble Zeneral
le 10 Desam 1984,
atraver rezolision 39/46, ek finn rant anviger
le 26 Zien 1987,
an-akor avek lartik 27 (1)**

Bann Leta Parti sa Konvansion-la,

Konsideran ki, an-akor avek bann prinsip ki finn proklame dan Sart Nasion-Zini, rekonesans ki tou bann manb ki fer parti fami imin ena bann drwa egal ek inalienab, li fondman liberte, zistis ek lape dan lemond,

Konsideran ki sa bann drwa-la pran zot sours depi dignite ki ineran ek bann imin,

Konsideran ki bann Leta, tel ki li spesifie sou sa Sart-la konsernan Lartik 55 an-partikilie, ena enn obligasion pou promouvwar respe iniversel pou, ek obzervans konsernan, bann drwa imin ek bann liberte fondamantal,

Konsideran ki Lartik 5 Deklarasion Iniversel bann Drwa Imin ek Lartik 7 Pakt Internasional lor bann Drwa Sivil ek Politik, kot zot toule-de spesifie ki personn pa gagn

drwa fer enn dimounn sibir tortir ouswa lezot tretman ou pinision kriel, inimin ou degradan,

Konsideran ousi ki Deklarasion lor Proteksion Tou Dimounn Kont Tortir ek Lezot Tretman ou Pinision Kriel, Inimin ou Degradan, tel ki zot finn adopte par Lasanble Zeneral le 9 Desam 1975,

Avek dezir pou rann pli efikas lalit kont tortir ek lezot tretman ou pinision kriel, inimin ou degradan atraver lemond,

Finn dakor ek bann pwin swivan:

PARTI I

Lartik 1

1. Dan kad sa Konvansyon-la, term “tortir” fer referans ninport ki akt kot pe infliz lor enn dimounn dan enn fason intansyonel, bann douler ek soufrans atos, ki zot fizik ou mantal, dan lobzektif pou gagn depi sa dimounn-la ouswa enn tiers, bann linformasyon ou konfesyon, ouswa pou pini li pou bann akt ki limem ouswa enn tiers finn komet ou ki zot sispekte finn komet, ouswa pou intimid li ou fer presyon lor li ou enn tiers, ouswa pou ninport ki lezot motif ki baze lor ninport ki form diskriminasyon, e kot sa bann douler ou soufrans-la finn inflize par ou atraver instigasyon, konsantman eksplisit ou implisit enn ofisye piblik ouswa enn lot dimounn ki pe azir dan enn pozisyon ofisiel. Selman, li napa inklir bann douler ou soufrans ki, swa dekoul inikman depi, swa ki ineran dan, swa ki an lien avek, bann sanksyon legal ouswa ki finn okazyon par zot.
2. Sa lartik-la napa port okenn prezidis kont ninport ki instriman internasyonal ou lezislasyon nasyonal ki kontenir, ou ki kapav kontenir, bann provizyon konsernan enn aplikasyon pli larz.

Lartik 2

1. Sak Leta Parti bizin pran bann mezir lezislatif, administratif, zidisier ouswa lezot mezir pou anpes komet bann akt tortir lor ninport ki teritwar ki tom sou so ziridiksion.
2. Okenn sironstans eksepsionel, ki li enn sitiasion lager ou enn menas lager, instabilite politik intern ou ninport ki lezot leta-irzans, pa pou kapav invoke kouma enn zistifikasion pou exers tortir.
3. Enn lord ki vinn depi enn ofisie siperyer ouswa enn otorite piblik, pa pou gagn drwa invoke kouma enn zistifikasion pou exers tortir.

Lartik 3

1. Okenn Leta Parti pa pou gagn drwa expilse, refoule ou extradie enn dimounn ver enn lot Leta, kan ena bann motif solid ki permet krwar ki ena risk ki dimounn-la pou kapav sibir bann akt tortir.
2. Dan lobzektif pou determine si sa bann kalite motif-la existe, bann otorite konpetan pou bizin pran an-kont tou bann kondision ki pertinan ek size-la, inklian, kot aplikab, lexisans, dan Leta ki sou observasion, bann

violasion sistematik grav, flagran ou masif, kont bann drwa imin.

Lartik 4

1. Sak Leta Parti bizin asire ki tou bann akt tortir fer parti bann ofans ki mansione dan so Drwa penal. Mem zafer aplike dan ka kot ena enn tantativ pou komet tortir ouswa ninport ki lot akt ki komet par ninport ki dimounn, e kot akt-la reprezant enn konplisite ou enn partisipasion dan enn akt tortir.
2. Sak Leta Parti bizin rann sa bann ofans-la pinisab atraver bann sanksion apropiye ki pran an konsiderasion gravite akt-la.

Lartik 5

1. Sak Leta Parti bizin pran bann mezir nesese pou etabli so ziridiksion lor bann ofans ki mansione dan Lartik 4 dan bann ka swivan:
 - (a) Kan enn ofans finn komet lor ninport ki teritwar ki sou so ziridiksion ou lor enn navir ou avion ki anrezistre dan sa Leta-la;
 - (b) Kan akize-la enn resortisan Leta-la;
 - (c) Kan viktim-la enn resortisan Leta-la ek si Leta-la konsidere ki li apropiye.

2. Sak Leta Parti bizin, dan mem fason, pran bann mezir ki neserer pou etabli so ziridiksion lor sa tip ofans-la dan bann ka kot akize-la prezan lor ninport ki teritwar ki sou so ziridiksion e ki Leta-la pa extradie li konformeman ek Lartik 8 ver ninport ki lezot Leta ki mansione dan paragraf 1 sa lartik-la.
3. Sa konvansyon-la napa eksklir okenn ziridiksion kriminel ki exerce konformeman avek so drwa intern.

Lartik 6

1. Enn fwa ki li satisfere, apre ki li finn examinn bann linformasyon disponib, ki bann sirkonstans zistifie ki bizin azir koumsa, sak Leta Parti, ki ena lor so teritwar enn dimounn ki soupsonne finn komet enn ofans tel ki mansione dan Lartik 4, pou bizin met li an *custody* ek pran tou lezot mezir legal neserer pou asir so prezans. *Custody*-la ek bann lezot mezir legal ki pou pran pou bizin konform ek lalwa sa Leta la ek zot pou gagn drwa mintenir inikman pandan enn dire ki neserer pou permet angaz ninport ki pourswit penal ou prosedir extradision.
2. Sa Leta-la pou fer toutswit enn lanket preliminar lor bann fe.

3. Tou dimounn ki an *custody* dan kad aplikasion paragraf 1 sa lartik-la pou bizin gagn koudme neserer pou ki zot kapav kominik rapidman avek reprezantan apropiye ki pli pros ek Leta kot dimounn-la enn resortisan ouswa, si li enn apatrid, avek enn reprezantan dan Leta kot li rezide normalman.
4. Kan enn Leta, konformeman ek sa Lartik-la, finn met enn dimounn an *custody*, li bizin inform imediatman bann Leta ki mansione dan paragraf 1 lartik 5, lor lefet ki dimounn-la an *custody* ek bann sirkonstans ki finn fer ki li an *custody*. Leta ki pe fer bann lanket preliminar kouma finn prevwar dan paragraf 2 sa Lartik-la pou bizin donn rapidman so bann konklizion ek bann Leta-la ki finn mansione ek li pou bizin inform zot si li ena lintansion pou exers so ziridiksion.

Lartik 7

1. Leta Parti ki ena ziridiksion lor teritwar kot ena enn dimounn lor ki ena soupson ki li finn komet enn ofans ki tom dan kategori ki mansione dan Lartik 4, pou bizin, dan bann ka ki mansione dan Lartik 5, soumet ka-la ek so bann otorite konpetan, si li pa extradie dimounn-la, pou ki zot lans bann pourswit.

2. Sa bann otorite-la pou bizin pran zot dezision lor mem baz ki pou enn ofans ordiner ki prezant enn karakter grav dapre bann lalwa sa Leta-la. Pou bann ka ki mansione dan Lartik 5, paragraf 2, bann norm ki reglemant bann prev ki nesaser pou ki ena pourswit ek kondanasion, pa pou gagn drwa, dan okenn fason, mwin strikt ki seki aplike normalman dan bann ka ki mansione dan lartik 5, paragraf 1.
3. Ninport ki dimounn ki pe fer lobze enn pourswit ki an lien avek ninport ki ofans ki mansione dan lartik 4 pou bizin gagn garanti ki li pou gagn enn tretman ekitab dan sak letap ki inplike dan bann prosedir.

Lartik 8

1. Bann ofans ki mansione dan Lartik 4 pou konsidere kouma bann ofans ki kapav debous lor bann mezir extradision dan ninport ki trete extradision ki existe ant bann Leta Parti. Bann Leta Parti bizin angaz zotmem pou inklir sa bann ofans-la kouma bann ofans ki kapav debous lor bann mezir extradision dan sak trete extradision ki zot finn konklir ant zot.
2. Si arive ki enn Leta Parti ki konsider lexistans enn trete esansiel pou ki li kapav aplik bann mezir extradision

gagn enn reket extradision depi enn lot Leta Parti avek ki li pena okenn trete extradision, li pou kapav konsider sa Konvansion-la kouma enn baz legal pou aplik bann mezir extradision konsernan sa bann ofans-la. Selman, extradision-la pou bizin fer lobze bann lezot kondision ki finn prevwar dan lalwa Leta ki finn gagn reket-la.

3. Bann Leta Parti ki pa depann lor lexistans enn trete pou ki zot aplik bann mezir extradision pou bizin rekonet ant zotmem sa bann ofans-la kouma bann ofans ki kapav debous lor bann mezir extradision, sou rezerv bann kondision ki finn prevwar dan lalwa bann Leta ki finn gagn reket-la.
4. Dan lobzektif pou met an aplikasion bann mezir extradision ant bann Leta Parti, sa bann ofans-la pou bizin trete koumadir zot finn komet non selman dan landrwa kot ofans-la finn arive, me ousi lor teritwar bann Leta ki pou bizin etablir zot ziridiksion an-akor avek Lartik 5, paragaf 1.

Lartik 9

1. Sak Leta Parti pou furni so kamarad maximum asistans ki posib pou ki li kapav dan kad bann prosedir penal ki an lien avek ninport ki ofans ki mansione dan lartik 4,

inklian fournitiir tou bann prev disponib ki neser dan kad bann prosedir-la.

2. Bann Leta Parti pou asim zot bann obligasion tel ki zot mansione dan paragraf 1 sa lartik-la an konformite avek tou bann trete konsernan bann asistans zidisier mitiel ki kapav existe ant zot.

Lartik 10

1. Sak Leta Parti pou bizin asire ki lansegnman ek linformasion konsernan interdiksion tortir fer parti integral formasion bann personel ki responsab aplikasion lalwa, personel sivil ou militer, personel medikal, ofisie piblik ek lezot dimounn ki kapav konserne par *custody*, interogatwar ou tretman ninport ki dimounn ki finn arete, ki an detansyon ou swa ki finn anprizone.
2. Sak Leta Parti pou bizin inklir sa interdiksion-la dan so bann regleman ou swa instriksion ki finn preskriir par rapor ek devwar ek fonksion dimounn-la.

Lartik 11

Sak Leta Parti pou bizin fer enn revizion sistematik bann regleman, instriksion, metod ek pratik interogatwar ek ou si bann dispozision konsernan *custody* ek tretman bann dimounn ki sibir ninport ki form arestation, detansyon

ou anprizonnman lor ninport ki teritwar ki tom sou so ziridiksyon, dan lobzektif pou evit ninport ki form tortir.

Lartik 12

Sak Leta Parti pou bizin asire ki so bann otorite konpetan koumans bann prosedir pou enn lanket rapid ek inparsial sak fwa ki ena enn motif rezonab pou krwar ki finn ena enn akt tortir ki finn komet lor ninport ki teritwar ki tom sou so ziridiksyon.

Lartik 13

Sak Leta Parti pou bizin asire ki ninport ki dimounn ki afirme ki li finn sibir bann akt tortir lor ninport ki teritwar ki tom sou ziridiksyon ena drwa fer konplint devan bann otorite konpetan sa Leta-la, e zot pou bizin examinn so ka dan enn fason rapid ek inparsial. Pou bizin pran bann mezir pou asir proteksion dimounn-la ek bann temwin kont ninport ki move tretman ou intimidasyon ki ena lien ek so konplint ouswa ek ninport ki prev ki finn done.

Lartik 14

1. Sak leta Parti pou bizin garanti dan so sistem legal ki dimounn ki viktim enn akt tortir bizin gagn drwa reparasyon ek ousi enn konpansasyon ekitab ek adekwa, seki inklir bann mwayin nesaser pou enn rehabilitasyon ki osi konple ki posib. Anka viktim-la finn desede akoz

li finn sibir enn akt tortir, so bann benefisier ena drwa gagn konpansasion-la.

2. Okenn dispozision dan sa lartik-la pa pou kapav afekte drwa viktim-la ou lezot dimounn pou gagn konpansasion ki kapav existe dan kad bann lalwa nasional.

Lartik 15

Sak Leta Parti pou bizin asire ki si finn etabli ki ena enn depozision ki finn fer antan ki rezilta enn akt tortir, sa depozision-la pa pou gagn drwa mansione antan ki enn prev dan okenn prosedir, exsepte kouma enn prev kont enn dimounn lor ki ena enn akizasion ki li finn servi tortir pou gagn depozision-la.

Lartik 16

1. Sak Leta Parti pou bizin pran langazman pou interdi lor ninport ki teritwar ki tom sou so ziridiksjon, ninport ki lezot akt ki reprezant bann tretman ou pinision kriel, inimin ou degradan e ki napa konsidere kouma bann akt tortir an zotmem tel ki zot definir dan lartik 1, kan sa bann akt-la finn komet ou finn deklanse par, ouswa finn fer avek konsantman eksplisit ou implisit, enn ofisie piblik ou ninport ki dimounn ki finn azir dan enn pozision ofisiel. Se sirtou bann obligasion ki ena dan lartik 10, 11, 12 ek 13 ki pou aplikab, enn fwa ki finn

ranplas term tortir par bann term ki fer referans ek lezot form tretman ou pinision kriel, inimin ou degradan.

2. Bann dispozision ki trouv dan sa Konvansyon-la pa pou port prezidis lor bann dispozision ki ena dan ninport ki lezot instriman internasional ou lalwa nasional ki interdi tretman ou pinision kriel, inimin ou degradan ki ena lien ek extradision ou expilsion.

PARTI II

Lartik 17

1. Pou ena enn Komite ki pou met anplas kont Tortir (ki nou pou apel dorenavan « Komite ») ki pou ena bann fonksion ki pe definir zis apre. Komite-la pou konpoze par 10 exper ki ena enn degre moralite elve ek bann konpetans ki rekonet dan domenn Drwa Imin, e ki pou sieze lor zot nom personel. Bann exper-la pou elir par bann Leta Parti, ki pou pran an konsiderasion enn repartision zeografik ekitab ek itilite pou ki detrwa dimounn ki ena enn lexperyans legal partisip dan travay Komite.
2. Bann manb Komite pou elir par bann vot sekre apartir enn lalis kandida ki pou nome par Leta Parti. Sak Leta Parti pou kapav nomm enn kandida parmi so bann prop resortisan. Bann Leta Parti pou bizin pran an

konsiderasion itilite ki ena pou nomm bann kandida ki fer ouisi parti bann manb Komite Drwa Imin ki finn etabli sou Pakt Internasional Relatif Drwa Sivil ek Politik e ki pou dispoze siez dan Komite kont Tortir.

3. Eleksion bann manb Komite pou fer sak 2 an kan pou ena renion bann Leta Parti ki pou konvoke par Sekreter-Zeneral Nasion-Zini. Dan sa bann renion-la, kot de-tier bann Leta Parti reprezant enn korom, bann kandida eli pou siez dan Komite pou bann kandida ki finn gagn pli gran nonb vot ek mazorite absolli bann vot parmi reprezantan bann diferan Leta Parti ki prezan ek ki finn vote.
4. Premie eleksion pa pou gagn drwa deroul plis ki 6 mwa apre dat ki Konvansion-la finn rant anviger. Omwin 4 mwa avan dat sak eleksion, Sekreter-Zeneral Nasion-Zini pou bizin adres enn let bann Leta Parti kot li pou invit zot soumet zot bann nominasion dan enn dele ki pa depas 3 mwa. Sekreter-Zeneral pou bizin dres dan lord alfabetik lalis bann kandida ki finn nome, kot li pou ouisi indik Leta Parti ki finn nomm bann kandida, ek, apre, soumet lalis-la bann Leta Parti.
5. Bann manb Komite pou elir pou enn manda 4 an. Zot pou elizib pou re-eleksion si zot nome ankor enn fwa.

Selman, manda 5 bann parmi bann manb eli dan premie eleksion pou fini apre 2 an; zis apre premie eleksion, pou ena enn tirazosor ki pou fer par prezidan renion pou konn nom sa 5 manb-la kouma finn mansione dan paragraf 3 sa lartik-la.

6. Si enn manb Komite finn desede ou finn demisione, ouswa li nepli, pou ninport ki lot rezon, kapav kontign asim so bann fonksion konsernan Komite, Leta Parti ki finn nomm li, pou bizin ranplas li par enn lot exper parmi so bann resortisan pou siez dan komite ziska lafin peryod ki reste dan so manda, sou rezerv aprobasion mazorite bann Leta Parti. Aprobasion-la pou konsidere kouma aki amwin ki lamwatie, ou plis ki lamwatie, bann Leta Parti donn enn avi defavorab dan enn dele 6 semenn apartir moman ki Sekreter-Zeneral Nasion-Zini finn inform zot lor propozision nominasion-la.
7. Bann Leta Parti bizin pran an-sariz tou bann depans ki fer par bann manb Komite pandan peryod ki zot an fonksion.

Lartik 18

1. Komite pou elir so bann ofisie pou enn peryod 2 an. Zot pou elizib pou re-eleksion.

2. Komite pou etabliir so bann prop regleman, me sa bann regleman-la pou fer provizion pou ki, ant lezot kiksoz, ena sa bann eleman-la:
 - (a) Pou bizin 6 manb pou form enn korom;
 - (b) Bann desizion Komite pou pran par enn mazorite vot parmi bann manb prezan.
3. Sekreter-Zeneral Nasion-Zini pou fourni bann staff ek bann fasilite nesese pou ki Komite-la exers so bann fonksion dan enn fason efikas sou sa Konvansion-la.
4. Sekreter-Zeneral Nasion-Zini pou bizin konvok premie renion Komite. Apre premie renion, Komite pou reini dan bann moman ki finn prevwar dan so bann regleman interyer.
5. Bann Leta Parti pou bizin pran ansarz tou bann depans ki ena lien avek bann renion ki bann Leta Parti ek Komite pou organize, inkljan ranboursman Nasion-Zini pou bann depans ki li fer kouma fre personel ek fre instalasion, konformeman ek paragraf 3 sa lartik-la.

Lartik 19

1. Bann Leta Parti pou bizin soumet Komite, atraver Sekreter-Zeneral Nasion-Zini, bann rapor lor bann

mezir ki zot finn pran pou met anplas zot angazman sou sa Konvansyon-la, dan enn dele enn an apre adopsion sa Konvansyon-la par Leta Parti konserne. Par laswit, bann Leta Parti pou bizin, toule 4 an, soumet bann rapor siplemanter lor sak nouvo mezir ki zot finn pran ek ninport ki lot rapor ki Komite kapav demande.

2. Sekreter-Zeneral Nasion-Zini pou bizin transmet sa bann rapor-la ek bann Leta Parti.
3. Sak rapor pou examine par Komite, ki pou kapav fer bann komanter zeneral ki li zize apropiye lor rapor-la ek transmet bann komanter-la ek Leta Parti konserne. Sa Leta Parti-la pou kapav transmet ek Komite ninport ki obzervation ki li estime itil.
4. Komite pou kapav, dan so diskresion, deside pou inklir ninport ki komanter ki li finn fer an-akor avek paragraf 3 sa lartik-la, ansam avek bann obzervation ki li finn resevwar depi Leta Parti konserne, dan rapor aniel ki li pou fer an-akor avek lartik 24. Anka ena enn reket depi Leta Parti konserne, Komite kapav ouisi inklir enn kopi rapor ki finn soumet sou paragraf 1 sa lartik-la.

Lartik 20

1. Si Komite resevwar bann ransegnman fiab ki paret kontenir bann indikasyon bien-fonde lor lefet ki ena bann akt tortir ki pe pratike sistematikman lor teritwar enn Leta Parti, li pou invit Leta-la donn so koudme par examinn ransegnman-la ek, dan sa loptik-la, soumet bann observasyon ki li pou fer lor sa size-la.
2. Konsideran bann observasyon ki Leta Parti konserne pou kapav finn soumet, ek ou si ninport ki lot informasyon pertinan ki li ena dan so dispozision, Komite pou kapav, si li estime ki li zistifiab, dezign enn ou plizier parmi so bann manb pou prosed ek enn lanket konfidansiel ek soumet enn rapor irzan.
3. Si enn lanket finn fer an konformite ek paragraf 2 sa lartik-la, Komite pou solisit koperasyon Leta Parti konserne. An-akor avek sa Leta Parti la, lanket-la pou kapav inklir enn vizit lor so teritwar.
4. Apre ki li finn examinn bann konklizyon so manb ouswa so bann manb an-akor avek paragraf 2 sa lartik-la, Komision pou transmet so bann konklizyon ek Leta Parti konserne avek tou bann komanter ouswa sigzesion ki paret apropiye par rapor ek sitiasion-la.

5. Tou bann deliberasion Komite ki finn mansione depi paragraf 1 ziska paragraf 4 sa lartik-la pou res konfidansiel ek, dan ninport ki stad prosedir, Komite pou solisit koperasion sa Leta Parti la. Enn fwa ki bann prosedir konplete konsernan enn lanket ki finn fer an konformite ek paragraf 2, Komite pou kapav, apre konsiltasion avek Leta Parti konserne, decide pou inklir enn kont-randi bref lor rezilta bann prosedir dan rapor aniel ki li pou fer an-akor avek lartik 24.

Lartik 21

1. Ninport ki Leta Parti sa Konvansion-la gagn drwa, dan kad sa lartik-la, fer enn deklarasion ninport kan, kot li rekonet kompetans Komite pou resevwar ek pou examinn bann kominikasion kot enn Leta Parti pe dir ki enn lot Leta Parti pa pe respekte so bann obligasion sou sa Konvansion-la. Bann kominikasion parey pou kapav resevwar ek konsidere dan kad bann prosedir ki finn etabli dan sa lartik-la, inikman si zot finn soumet par enn Leta Parti ki finn fer enn deklarasion kot li rekonet dan so kote, kompetans Komite. Okenn kominikasion pa pou trete par Komite sou sa lartik-la si li vinn depi enn Leta Parti ki pa finn fer enn deklarasion parey.

Bann kominikasyon ki finn resevwar sou sa lartik-la pou trete an konformite avek bann prosedir swivan:

- a) Si enn Leta Parti konsidere ki enn lot Leta Parti pa pe met an pratik bann provizion ki ena dan sa Konvansyon-la, li pou gagn drwa, atraver enn kominikasyon ekri, atir latansyon sa Leta Parti la. Enn fwa ki li finn resepsionn sa kominikasyon-la, Leta Parti ki destinater kominikasyon-la, pou ena enn dele 3 mwa pou furni Leta ki finn avoy kominikasyon-la, enn explikasyon ouswa ninport ki lot deklarasyon par ekri, kot li pe donn enn eklersisman lor size-la, eklersisman ki bizin inklir, dan bann limit ki posib e ki pertinan, bann referans lor bann prosedir intern ek bann mezir ki finn swa fini pran, swa ki ankor pending, swa ki disponib lor sa size-la.
- (b) Si sa kestion-la pa finn regle dan enn dele 6 mwa apre ki Leta destinater kominikasyon inisial finn gagn komikasyon-la, e kot toule de Leta Parti ki konserne dir ki zot satisfè, enn kouma lot pou gagn drwa ranvway kestion-la ek Komite, atraver enn notis ki adrese ek Komite ek lot Leta-la;

- c) An konformite ek bann prinsip ki rekonet zeneralman par lalwa internasional, Komite pou tret kestion ki finn adrese ek li sou sa lartik-la, inikman si li finn fer sir ki tou bann rekour intern lor sa size-la finn deza itilize ek epwize. Sa regleman-la pa pou aplike dan ka kot bann prosedir rekour pe depas bann dele rezonab ouswa kot li paret ase inprobab ki bann prosedir rekour-la pou debous lor enn solision ki pou donn satisfaksion dimounn ki finn viktim violasion sa Konvansion-la.
- d) Komite pou fer bann renion ferme kan li pou examinn bann kominikasion sou sa lartik-la;
- (e) Sou rezerv bann provizion sou-paragraf (c), Komite pou ofer so servis antan ki mediatier ant bann Leta Parti konserne dan loptik pou trouv enn solision alamiab lor kestion ki pe fer deba, lor baz respe bann obligasion, tel ki li finn prevwar dan sa Konvansion-la. Dan sa loptik la, Komite pou kapav, kan li zize apropiye, met anplas enn komite konsiliasion ad hoc;
- f) Pou tou kestion ki soumet ek li sou sa lartik-la, Komite kapav demann bann Leta Parti konserne, ki

finn mansione dan sou-paragraf (b), soumet ninport ki linformasion pertinan;

- g) Bann Leta Parti konserne, ki finn mansione dan sou-paragraf (b), ena drwa fer zotmem reprezante kan Komite pe examinn kestion-la ek prezant bann observasion verbalman ek ouswa par ekri;
- (h) Komite pou bizin, dan enn dele 12 mwa apre dat resepsion notifikasion sou-paragraf (b), soumet enn rapor;
 - i) Si reisi trouv enn solision ki an konformite ek bann term sou-paragraf (e), Komite pou limit so rapor lor enn expoze bref konsernan bann fe ek solision ki finn trouve;
 - (ii) Si pa reisi trouv enn solision ki an konformite ek bann term sou-paragraf (e), Komite pou limit so rapor lor enn expoze konsernan bann fe; text ki kontenir bann observasion ekri ek kont-randi bann observasion oral ki finn prezante par bann Leta Parti konserne, pou atase ar rapor-la.

Dan tou bann ka, rapor-la pou kominike ek bann Leta Parti konserne.

2. Bann provizion sa lartik-la pou rant anviger kan 5 Leta Parti sa Konvansion-la pou finn fer bann deklarasion sou paragraf 1 sa lartik-la. Bann deklarasion-la pou depoze par bann Leta Parti ek Sekreter-Zeneral Nasion-Zini, ki pou transmet enn kopi ek bann lezot Leta Parti. Li pou posib retir enn deklarasion ninport kan atraver enn notifikasion ki pou adrese ek Sekreter Zeneral. Sa retre-la napa pou port prezidis lor konsiderasion ki pe akord enn size ki pe fer lobze enn kestion ki finn deza transmet sou sa lartik-la; okenn lot kominikasion par okenn Leta Parti napa pou resevwar apre ki Sekreter-Zeneral finn resepsionn notifikasion retre sa deklarasion-la, amwin ki Leta Parti konserne finn fer enn nouvo deklarasion.

Lartik 22

1. Enn Leta Parti sa Konvansion la pou kapav, ninport kan, fer enn deklarasion sou sa lartik-la kot li rekonet konpetans Komite pou resevwar ek examinn bann kominikasion ki vinn depi, ouswa lor nom, bann dimounn ki tom sou so ziridiksion e kot zot pe afirme ki zot viktim enn violasion ki finn komet par enn Leta Parti, konsernan sartin provizion sa Konvansion-la. Okenn kominikasion napa pou resevwar par Komite si

li konsern enn Leta Parti ki napa finn fer enn deklarasion parey.

2. Komite pou rezet ninport ki kominikasion ki tom sou sa lartik-la e ki anonim ouswa ki li konsidere kouma enn abi konsernan drwa pou soumet sa tip kominikasion-la ouswa ki inkonpatib avek bann provizion sa Konvansion-la.
3. Sou rezerv bann provizion paragraf 2, Komite pou amenn ninport ki kominikasion ki finn soumet ek li sou sa lartik-la dan latansion Leta Parti sa Konvansion-la, ki finn fer enn deklarasion sou paragraf 1 e ki sipoze finn viol enn provizion sa Konvansion-la. Dan enn dele 6 mwa, Leta ki finn resepsionn kominikasion-la pou bizin soumet ek Komite, bann explikasion ek deklarasion ekri ki amenn bann klarifikasion lor sa size-la ek bann mezir, si ena, ki sa Leta-la finn kapav pran.
4. Komite pou konsider bann kominikasion ki li finn resevwar sou sa lartik-la an fonksion tou bann linformasion ki li finn gagne par, ouswa lor nom, enn dimounn ek par Leta Parti konserne.

5. Komite napa pou konsider okenn kominikasyon depi enn dimounn sou sa lartik-la amwin ki li finn asire ki:
 - (a) Sa mem kestion-la napa finn, ek napa pe, examine sou enn lot prosedir lanket ou regleman internasionnal;
 - (b) Dimounn-la finn epwiz tou bann rekour intern ki disponib; selman, sa regleman-la napa pou aplikab dan ka kot aplikasyon bann prosedir rekour pe prolonze dan enn fason ki pa rezonab ouswa kot finn etabli ki ena bien tigit probabilite pou ki bann prosedir rekour la donn satisfaksion viktim violasyon sa Konvansyon-la.
6. Komite pou fer bann renion ferme kan li pe examinn bann kominikasyon sou sa lartik-la.
7. Komite pou avoy so bann komanter Leta Parti konserne ek dimounn-la.
8. Bann provizion sa lartik-la pou rant anviger enn fwa ki 5 Leta Parti sa Konvansyon-la finn fer bann deklarasyon sou paragraf 1 sa lartik-la. Sa bann deklarasyon-la pou depoze par bann Leta Parti ek Sekreter-Zeneral Nasion-Zini, ki pou transmet enn kopi ek bann lezot Leta Parti.

Li pou posib pou retir enn deklarasion ninport kan atraver enn notifikasion ki adrese ek Sekreter-Zeneral. Sa retri-la napa pou port prezidis lor konsiderasion ki pe akord enn size ki pe fer lobze enn kestion ki finn deza transmet sou sa lartik-la; okenn lot kominikasion par okenn Leta Parti napa pou resevwar apre ki Sekreter-Zeneral finn resepsionn notifikasion retri sa deklarasion-la, amwin ki Leta Parti konserne finn fer enn nouvo deklarasion.

Lartik 23

Bann manb Komite ek bann komision konsiliasion ad hoc ki kapav rekrite sou lartik 21, paragraf 1 (e), ena drwa gagn akse ek bann fasilite, privelez ek iminite bann exper an mision pou Nasion-Zini, tel ki sa finn prevwar dan bann seksion Konvansion lor Privelez ek Iminite Nasion-Zini ki konserne par sa item-la.

Lartik 24

Komite pou soumet ek bann Leta Parti ek ousi Lasanble Zeneral Nasion-Zini, enn rapor aniel lor so bann aktivite sou sa Konvansion-la.

PARTI III

Lartik 25

1. Sa Konvansion-la ouver pou signatir par tou bann Leta.
2. Sa Konvansion-la, li depandan lor enn prosesis ratifikasion. Bann instriman ki finn servi pou ratifikasion pou bizin depoze ek Sekreter-Zeneral Nasion-Zini

Lartik 26

Sa Konvansion-la li ouver ek tou bann Leta pou zot adezion. Adezion-la pou fer atraver depo enn instriman adezion ek Sekreter-Zeneral Nasion-Zini.

Lartik 27

1. Sa Konvansion-la pou rant anviger trantiem zour apre dat depo vintiem instriman ratifikasion ou adezion ek Sekreter-Zeneral Nasion-Zini.
2. Pou sak Leta ki pe ratifie sa Konvansion-la ouswa ki pe ader ek li, apre depo vintiem instriman ratifikasion ouswa adezion, Konvansion-la pou rant anviger lor trantiem zour apre dat depo so prop instriman ratifikasion ouswa adezion.

Lartik 28

1. Sak Leta pou kapav, ninport kan pandan prosesis signatir, ratifikasion ou adezion konsernan sa Konvansion-la,

fer enn deklarasion ki li pa rekonet kompetans ki Lartik 20 finn donn Komite.

2. Ninport ki Leta ki finn esprim enn rezerv dan kad provizion ki ena dan paragraf 1, pou kapav, ninport kan, retir so rezerv atraver enn notifikasion ki pou adrese ek Sekreter-Zeneral Nasion-Zini.

Lartik 29

1. Ninport ki Leta Parti dan sa Konvansion-la pou gagn drwa propoz enn amandman ek depoz propozision-la kot Sekreter-Zeneral Nasion-Zini. Lerla, Sekreter-Zeneral Nasion-Zini pou kominik amandman ki finn propoze ek bann Leta Parti ek pou demann zot si zot favorab pou ki ena enn konferans ant bann Leta Parti pou examinn propozision-la ek fer li pas lor vot. Si, dan enn dele 4 mwa apartir dat sa kominikasion-la, omwin enn timer bann Leta Parti fer enn deklarasion ki zot favorab ek sa konferans-la, Sekreter-Zeneral Nasion-Zini pou konvok konferans-la sou lezid Nasion-Zini. Ninport ki amandman ki pou adopte par enn mazorite bann Leta Parti ki prezan e ki finn vote dan konferans-la pou bizin soumet par Sekreter-Zeneral ek tou bann Leta Parti pou zot akseptasion.

2. Enn amandman ki finn adopte an-akor avek paragraf 1 sa lartik-la pou rant anviger kan de-tier bann Leta Parti sa konvansyon-la finn notifie Sekreter-Zeneral Nasion-Zini ki zot finn aksepte li an-akor ek zot bann prosesis konstitisionel respektif.
3. Kan bann amandman-la pou rant anviger, zot pou vinn obligatwar pou bann Leta Parti ki finn aksepte zot, alor ki lezot Leta Parti pou kontigne res lie par bann provizion sa Konvansyon-la ek par ninport ki amandman presedan ki zot finn aksepte.

Lartik 30

1. Ninport ki dezakor ki ena ant de ou plizier Leta Parti konsernan interpretasion ou swa aplikasion sa Konvansyon-la ki pa pou kapav regle atraver negosiasion pou bizin, lor reket enn parmi zot, soumet ek enn arbitraz. Si dan enn dele 6 mwa, apartir dat reket arbitraz, bann parti napa reisi trouv enn lantant lor organizasion arbitraz, ninport lakel parmi sa bann Parti-la pou gagn drwa soumet dezakor-la ek Lakour Zistis Internasional atraver enn reket ki an konformite ek Stati Lakour-la.
2. Sak Leta pou gagn drwa, ninport kan pandan prosesis signatir, ratifikasion ou adezion konsernan sa

Konvansion-la, fer enn deklarasion ki li napa konsidere ki li lie ek paragraf 1 sa lartik-la. Bann lezot Leta Parti napa pou lie par paragraf 1 sa lartik-la konsernan ninport ki Leta Parti ki finn exprim enn tel rezerv.

3. Ninport ki Leta Parti ki finn exprim enn rezerv an-akor ek paragraf 2 sa lartik-la pou kapav, ninport kan, retir so rezerv atraver enn notifikasion ki adrese ek Sekreter-Zeneral Nasion-Zini.

Lartik 31

1. Enn Leta Parti pou kapav denons sa Konvansion-la atraver enn notifikasion ekri ki adrese ek Sekreter-Zeneral Nasion-Zini. Denonsiasion-la pou vinn efektif enn lane apre dat resepsion notifikasion-la par Sekreter-Zeneral.
2. Enn tel denonsiasion napa pou liber enn Leta Parti depi so bann obligasion sou sa Konvansion-la par rapor ek ninport ki akt ou omision ki arive avan dat kot denonsiasion-la finn vinn efektif, ek dan okenn fason, li napa pou port prezidis lor enn size ki ti pe deza examine par Komite avan dat kot denonsiasion-la finn vinn efektif.

3. Apre dat kot denonsiasion ki enn Leta Parti finn fer finn vinn efektif, Komite napa pou koumans examinn okenn lot nouvo size konsernan sa Leta-la.

Lartik 32

Sekreter-Zeneral Nasion-Zini pou inform tou bann Leta Manb Nasion-Zini ek tou bann Leta ki finn sign sa Konvansion-la, ouswa ki finn gagn akse ek li, seki swiv:

- (a) Bann signatir, ratifikasion ek adezion sou lartik 25 ek 26,
- (b) Dat kot sa Konvansion-la finn rant anviger sou lartik 27 ek dat kot ninport ki lot amandman finn rant anviger sou lartik 29;
- (c) Denonsiasion sou lartik 31

Lartik 33

1. Sa konvansion-la, ki pou konsidere kouma egalman otantik, ki li dan so version arab, sinwa, angle, franse, ris ou espagnol, pou depoze ek Sekreter-Zeneral Nasion-Zini.
2. Sekreter-Zeneral Nasion-Zini pou transmet bann kopi sertifite sa Konvansion-la ek tou bann Leta.

**Departman Drwa Imin
Minister Zafer Etranzer, Integrasion Rezional ek Komers Internasional**

7^{em} Letaz, St James Court, Saint Denis Street, Port Louis

Republik Moris

Email: hrd@govmu.org | Tel: +230 2601909 | Fax: +230 2143614 / 2143616